

OP HET WAD

uut 't Amelander woa'deboek

aal, s. de, *alen*; *-ke* (W), *-tje* (O). Paling, aal; iel. *Soa glâd as un -*, zo glad als een aal, zeer sluw.

'aneaze, *-[I.əzə]* v., *easde an*, *hêw aneasd*. Bij het vissen de haken van aas voorzien; oaniezje. (Hoewel de termen *aneaze* en *opeaze* door elkaar worden gebruikt, wordt een zeker verschil wel als volgt aangeduid. Vroeger viste men vaak met drie- tot vierhonderd haken. Nadat men de benodigde zeepieren had uitgegraven, werden deze thuis aan de haken gedaan (*opeaze*) en in de *botwânsbak* gelegd, de haken met het aas op een rij en de lijn in willekeurige slingers, zodanig dat men deze op het Wad gemakkelijk weer kon uitleggen. Bij het eerstvolgende laagtij werd de lijn dan op het Wad uitgezet. Viste men met minder haken, zoals later meer gebruikelijk werd, waardoor het werk in één tij op het Wad geklaard kon worden, dan gebruikte men meer de term *aneaze*). → *eaze*, *opeaze*.

'botsteker, (O); **'botstiek**, (W); s. de. Meertandige, brede vork met weerhaken voor het *botsteken*; botstekker.

'botwânssette, v., *hêw botwânsset*. Het hoekwant in zee zetten; ook: vissen met het hoekwant; bothoekfiskje, bothoekje.

buten'oere, adv. Op het Wad; *bûtenút*. *Met mist - gaan is niët sonder gefaar*, met mist het Wad op gaan is niet zonder gevaar.

diek, s. de, *-en*; *-je*. Dijk, zeedijk; dyk. *Om 'e -en gaan* (W), een dijkschouwing houden (gebruik van vroeger, toen de boeren enkele malen per jaar langs de zeedijken gingen om deze te controleren (*skouwen*) op mankementen; hierbij werden afspraken gemaakt over herstelwerkzaamheden, e.d.). *Om 'e dieken gaan*, een wandeling maken. *Dat set gien soaden an 'e -*, dat zet geen zoden aan de dijk, dat helpt niet.

'dulft, *[döłft]*; **'dulftplak**; (W) s. ut. Plek op het drooggevalen wad, waar zeepieren zijn uitgestoken voor het vissen; dollersplak. → *wórmdólversplak*.

fögels = vogels

ge'natekrui, s. de. Schepnet voor garnalen. → *krui*.

ge'natekruie, v., *genate*, *hêw genatekruid*. Garnalen vissen met een *genatekrui*. → *kruie*.

guil, (O) s. de, *-en*, *-tje*; **gööl**, *[gö:l]* (W) s. de, *gölen*, *-ke*. Geul; guil, slinke.

hooch water= **hoog water**

skar, s. de, *-ren*; *-tje* (O), *-ke* (W). Schar (*Pleuronectus limanda* L.); ska(a)r. Kôb = meeuw

leech water= laag water

'**leie**, s. de. **1.** Ondiepe, brede geul in kleiweideland; leie. **2.** slenk in wadgebied; leie.

'**modde**, (W) [modə] v., *modde, hew mod.* Vorm van visvangst uitoefenen waarbij de visser in vrij laag water met zijn handen de vis tracht te vangen door voorzichtig de zeebodem af te tasten. - *en piële* (W), hard werken. → *botmodde*.

ree, s. de. Stuk drooggevalen wad (vgl. Ned. *rede*).

sân = zand

seehôn =zeehond

skilp, s. de, *-en; -je* (O), *-ke* (W). Schelp; skulp. *In sien - krupe*, terugkrabbelen, bakzeil halen.

wâd, [vɑ:t] s. ut. Wadden(zee); waad(see).

'**wâdlope**, v. Wadlopen, tijdens de laagste waterstand lopend de oversteek maken tussen het vasteland en Ameland; waadrinne.

'**wântij**, s. ut. Wantij, plaats waar twee tegengestelde zeestromingen elkaar ontmoeten; wantij, gearfloeien.

'**wurmsteke**, (W & N). Zeepieren uitsteken voor het vissen; wjirmdolle.